

A

Aanbrandmortel WTA 145
Aardewerk (kleurgebruik op) 443
Aardgas (auto brandstof) 578,
Aardgas (brandstof) 588
Aardgas in de Verenigde Staten 588
Aardgas in Nederland 588
Aardgaskachel 597
Aardhars (asfalt) 563
Aardolie (grondstof asfalt) 563
Aardolie en petroleum (verwarming) 584
Aardoliëwinning (kunststof, asfalt en bitumen) 176
Aardwarmte 656
A-board 246
Acacia 202
ACC systeem 505
Accoya (Gemodificeerd hout) 523
Accumulatorbatterij 650
Acetyleneengas 671
Acetyleren van hout 522
Acme 300
Acrylaatverf 489
Acrylaten 178
Acrylhars 189
Adiprene (rubber) 181
Adobesteen 56
Aerocrete gasbeton 173
Aerogeengas 672
Afstripbaar behang 539
Afvalwaterzuivering in Nederland 635
Afzelia 205
Aida, (kelderafdichting) 145
Aircondition 598
Air-entraining-agents (aea) 139
Airey 364
Aisit 145
A-keuken (Bruynzeel) 631
Akoestische plafondplaat 247
Akorplan (kunststof dakfolie) 418
Alabastine 151
Albast 38, 51
Alcoholgloeilicht 666
Alexejeff betonpaal 383
Alizarine (synthetisch) 487
Alja-Jahn M60 (pleistermortel) 145
Alja-Jahn systeem 145
Alkreflex 192
Alkydverf 489, 493
Alkynolhars 189
Allsteel 272
Alpha betonwapening 353
Altkircher 86
Altkircher Falzziegel 92
Aluminium 330
Aluminium daktrim 416
Aluminium golfplaat 331
Aluminium jaloezieën 231
Aluminiumasfalt 411
Aluminiumcement 135
Alura gaas van aluminium 301
Amerikaanse naaldhoutsoorten 204
Amonit-Monulit 140
Amorplaat 243
Amsterdams kunst-cement 127
Amsterdamse paalfundering 374
Andesiet trachiet 30
Anhydrietvloer 153
Aniline kleurstoffen 487
Ankaboord 246
Ankersteen 165
Anorganische pigmenten 491
Anröchter zandsteen 49

Anstrude 46
Antennesystemen (radio en televisie) 736
Anti inbraak Schroef 305
Antimoonwit 503
Antinonin 519
Antisliptegel 435
Antraciet 583
Apok/Rasenbergras 427
APP-gemodificeerde dakbaan 412
Arabescicato 42
Arbolite 243
Architecten 20
Ardonax glas 471
Argalamp 679
Arkel bimsbetondaken 358
Arkelblokvloeren 397
Arkelpaal 386
Arkelpaaltvloeren 396
Arki zeegrasmatten 260
Arliit 173
Armcoijzer 271
Armenisch blauw 486
Armitte gewapende houtbetonplaat 246
As (als isolatie) 259
Asbest (gekleurde reliëfplaten) 257
Asbest (gespoten) 259
Asbest (isolatie) 260
Asbest (regelgeving) 259
Asbest 255
Asbest buizen 256
Asbest dakpannen 258
Asbest golfplaten 256
Asbestcement (riolering) 637
Asbestcement (waterleiding) 617
Asbestcement 255
Asbestile 258
Asbestona 254
Asbylon 420
Aschaffenburgse zandsteen 49
Asfalt 118, 405, 563
Asfaltdakleer 406
Asfaltdakviit 406
Asfalteren 563-565
Asfalteren in Nederland 564
Asfaltlak 118
Asfaltpapier 406, 408
Asfaltpapier en asfalt 617
Asfaltshingles 411
Asprelon 420
Aspren 422
Astratto leipan 368
ASW Fasto 624
Atlaspaal 386
Atonex 247
Austentischstaal 272
Autogeen lassen 282
Autosnelweg 561
AWB cv-ketel 603
Azobé 205
Azuriet 498

B

B2 blokken 359, 364
Baantegels 433
Babbittmetaal 321
Badcelstenen 446
Baden (ontwikkeling van) 607
Baden (twintigste eeuw) 619
Badgeisers (gas) 621
Badkachel tot badkamer 623
Bakeliet 187
Bakken met houtsnippers 663
Baksteen (kwaliteiten) 60
Baksteen (verschillende hardheden) 60
Baksteenfabricage 56-70
Balaatwerk 85
Balacuir 539
Balarex 539
Balastore 231
Balatum 539, 545
Balegemenstein 35
Balkenvloeren 392, 393
Balklagen 217-218
Ballon eindvorst 100
Baltex 231
Bandstaalprofiel 275
Bangkirai 205
Bardiglio marmer 42
Basaltlava 34, 45
Basralocus 205
Batterij (droge) 650
Baumberger kalksteen 37
Baypren (rubber) 181, 422
Bazaltine 568
BBB-vloer 396
Beamix 139
Beaufort-wc 614
Beauret 190
Beaver wallboard 241, 243
Beecherkeuken 628
Beender zwart 486, 504
Beglazingsystemen 478
Behandeling met Fosfor 339
Behang (afstripbaar) 539
Behang (afwasbaar) 538
Behang (beschilderd cameradoek) 529
Behang (breedte van papier) 537
Behang (Chinees papier) 533
Behang (gezondheidspapier) 537
Behang (grossierderijen) 535
Behang (ondergrond boezellinnen) 536
Behang (ondergrond Bombay hennep) 536
Behang (ondergrond Calcutta hennep) 536
Behang (ondergrond kunstzijde) 536
Behang papier peint-sanitaire 537
Behangnaald 536
Behangsel van papier (ontwikkeling van) 532-534
Behangsel van textiel 524
Behangselchilders in Nederland 530
Behangseltegel 438
Bekabeling buitenshuis 740
Bekleden met berkenbast 516
Bekleden met metaal 516
Bekleding van de vuurwand 593
Belasting op glas 475
Belegijzer 275
Bellaboord 258
Bellastona 258
Bellenbord 720
Beluidwerk 85
Bendervloeren 390
Benefol 418
Bennebroeker olie 491
Bentheimer geel 497
Bentheimer steen 38
Bentheimer zandsteen 48
Benzinemotoren 572
Bergblauw 498
Berggroen 486
Bergkristal 456
Bergmannbuizen 713
Berken 200, 203
Berkenbast (bekleden met) 516
Berlijnsblauw 490, 499
Beschot (gevel) 219
Bessemerstaal 269
Bestol vochtwering 118
Bestratingmaterialen 560-570
Bestwallplaat 247

Bêta-systeem 193
 Bethelleren (impregnatie methode) 518
 Betocel betonsteen 173
 Beton (bekisting) 351-352
 Beton (berekening en normalisatie) 347
 Beton (brandwerende bekleding) 344
 Beton (Riolering) 635
 Beton (verdedigingswerken) 342
 Beton (verdichten van) 355
 Beton (wapening) 352
 Beton (waterbouwkundige werken) 342
 Beton (zelfherstellend) 350
 Beton (zelfverdichtend) 350
 Beton in Nederland 342
 Beton- of cementsteen (gekleurd) 356
 Beton op de bouwplaats 352
 Beton pannen 365
 Betonblokkenbouw 361
 Betoncentrales 355
 Beton-emaille 143
 Betonlux 143
 Betonoplagers 381-382
 Betonpaal (geperst) 385
 Betonpalen (prefab) 382
 Betonschaaldaken van Zeiss-dywidag 365
 Betonskeletbouw 344
 Betonstraatstenen 569
 Betonsysteembouw (industriële bouw) 365
 Betonsysteemvloeren 392
 Betontegels 569
 Betontegels met kartelrand 569
 Betonvloercoating 351
 Betonwaren fabrieken in Nederland 355
 Betonwegen 570
 Beuken 200, 202
 Beverstaartpan 87
 Bewerking van metaal 280
 Bezimidazololen (gele pigmenten) 498
 Bianco 42
 Biberschwanz 87
 Bicelli 189
 Bidet 612
 Bilinga 206
 Bims-Beton-bouw 361
 Bimscementplaten 250
 Bimsdrijfsteen 158
 Bindmiddelen (verf) 491
 Binnenspouwbladen (hout) 235
 Binnenverlichting (plaats van lichtbronnen in huis) 687
 Biodiesel (ppo) 577
 Bio-ethanol 578
 Bison (firma) 197
 Bisonkit 197
 Bituleum 410
 Bitume (modifieren van) 412
 Bitumen 405
 Bitumen asbestvilt 411
 Bitumenlak 415
 Bitumenpasta 415
 Bitumineuze dakbedekking (aanbrengen van) 421
 Bitumineuze dakbedekking (zelfklevend) 416
 Bitumineuze golfplaten 416
 Bitumit 239
 Black varnish 510
 Bladzink 322
 Blauw 498
 Blauw pleisterwerk 143
 Blauwe arduin 35
 Blauwsel 493
 Blazen van glasvezel 741
 Bleu Belge 42
 Blik 331-332
 Bliksemafleider 660
 Blokverwarming 586
 Blussen (van kalk) 124
 Boardplaat (ontstaan) 240
 Boekweitdoppen 259
 Boerengrauw 60
 Boezellinnen (ondergrond behang) 536
 Boheems glas 474
 Bois fleuri 47
 Bollendorfer zandsteen 49
 Bonner cement 130
 Bontzandsteen 40
 Booglamp 675, 689
 Booglichtcentrale (in de VS) 691
 Boomse pan 83
 Boulet pan 88,89
 Bourgondische leipan 368
 Bouten en moeren (Vierkant en zeshoekig) 284
 Bouwen in hout 216-218
 Bouwen in steen 111-120
 Bouwmaterialen (onderzoek) 26
 Bouwmaterialen (Vereniging handelaren) 28, 132
 Bouwmeesters 20
 Bouwonderdelen van glas 479
 Bower-Barffproces 338
 Brabantse arduin 35
 Brabantse wanden 146
 Bramah watercloset 613
 Braming 390, 397
 Brand- en inbraakalarm 722
 Branden (van kalk) 123
 Brandschilderen van glas 475
 Brandstofcel 654
 Brandstofcel: waterstofgas en elektriciteit 575-576, 654
 Brandstoffen (alternatieven voor) 575
 Brandstoffen (verwarming) 580
 Brandwerend maken van hout 521
 Brandwerende verf 522
 Brazieelhout 490
 Breccie tegels 152
 Bredero-Olbertz 361
 Breedplaatvloer 400
 Bremergroen 501
 Bremersteen 39
 Breuksteen (kalkzandsteen, Gevo) 165
 Bricorna-steen 75
 Bricqueteurs 155
 Briketten 583
 Brikkenbeton 342
 Brink luchtverwarming 599
 Brique-Faconnier 482
 Britanniametaal 321
 Broccatello 42
 Broekstukken 100
 Bron (betonsysteem) 361
 Brongas 671
 Brons 320
 Bronwasser patent 385
 Bronwasser, (Bronspatent) 381
 Bronzen ramen, deuren en winkelpuien 321
 Brückner gipsplaten 250
 Brugblik 296
 Bruin 504
 Bruinboard 248
 Bruinieren 338
 Bruinkool 583
 Bruynzeel 213
 Bruynzeel deuren 213
 Bruynzeelkeuken 631
 Bubbelsbad 619
 Buigbaar glas 472
 Bulb-ijzer 353
 Buldog kramplaten 301
 Buna-AP (rubber) 181
 Buna-S (rubber) 181
 Buntgras 425
 Burgelijke bouwkunde (onderwijs in) 20-22
 Burnetteeren (houtconservering) 519
 Butaangas 585
 Butyleenkit 195
 Butylrubber (iir) 181
 Buva aluminium profielen 228
 Bylerlyte-asfalt 409
C
 Cadmium 331
 Cadmiumgeel 490, 498, 501
 Cadmiumrood 496
 Cadmopoon geel 498
 Calsifix 139
 Calsifixlijm 170
 Canale matte bies glas 470
 Cantillana 251
 Caoutchouc 157, 179
 Caoutchoucbestrating 565
 Caput mortuum 494
 Carbazole dioxazineviolet 504
 Carbolineum 515
 Carborundum (toevoeging in beton) 351
 Carborundumsteen 71
 Carburised sheet iron 339
 Cariflex S (rubber) 181
 Caroline tegels 152, 158
 Carraraglas 469
 Carton-végétal 150
 Casanet 149
 Casëine koudlijm 196
 Casëineformaldehyde 177
 Casëineverf 489
 Caziuscement 128
 Celadon 500, 508
 Cellenbetonsteen 165
 Cellofaan 188
 Cellulosederivaten 178
 Cellulosehars 189
 Celotex 248
 Cement (waterleiding) 617
 Cement 127, 617
 Cement pannen 365
 Cement Randpan 366
 Cementtegels (metaalharde) 171
 Cementtegels (staalharde) 171
 Cementeren 338
 Cementrustiek 141
 Cementsoorten 127
 Centrale luchtverwarming 597
 Centrifuge beton 349
 Ceresit 138
 Ceruleum blauw 500
 Cerussa (wit pigment) 502
 Ceta Bever 196
 Chamotte Unie 72
 Chamottesteel 71-73
 Chaperonpan 101
 Chequerplast 240
 Chicron 170
 Chloorkwik (houtimpregnatie) 517
 Chloorzink 519
 Chromaatgeel 497
 Chromaatgroen 490, 501
 Chromonikkelstaal 271
 Chromoxidegroen en latere groene pigmenten 502
 Cilindrisch glas 468
 Cippolino 42
 Circalacircatta 42
 Circarrara marmar 42
 Citopon 173
 Clairet 190

ClickBrick 114
 Club van Rome 18
 Coax-kabel 740
 Cobaltgeel 490
 Cochenille 490
 Cokes 584
 Collectieve centrale verwarming 586
 Colofloortegel 546
 Coloriteteel 544
 Colyvinilteel 546
 Combinatievloeren 392, 396
 Comblanchien 47
 Communicatie (buitenshuis) 722
 Communicatie 720
 Communicatiesatelliet 739
 Compobedekking 410
 Compoboard 242
 Compohout 239
 Compri Aluminium profielen 228
 Comprieband 181, 479
 Computers (ontwikkeling van) 737-740
 Conserduc / Renofors 520
 Conserduc aqua delta 520
 Conserduc bor vloeibaar 520
 Conserduc HPA 520
 Conserduc HPAI 520
 Conserduc per 100 520
 Contactlijm 196
 Cornell-Wood-Board 245
 Corobel glas 471
 Corroplast 190
 Corrugate-ijzer 353
 Coutarnoux 47
 Covitoit 422
 Craftex 243
 Craftplug 307
 Creosoteren 518
 Cubile-bedekking 320
 Cumarol-EL 511
 Cusvellervloeren 398
 CV-ketels op aardgas 601

D

Daalderop 627
 Dacron 188
 DAF-bitumen 410
 DAG-tan 419
 Dakbaan van ethyleen copolymerisaat bitumen (ecb) 420
 Dakbaan van ethyleen propyleen dieen monomeer (epdm) 419
 Dakbaan van ethyleen vinyl acetaat copolymeer (eva/c) 421
 Dakbaan van gechloreerd polyethyleen (pec of cpe) 421
 Dakbaan van gechloreerde gesulfoneerde polyethyleen (csm of cspe) 420
 Dakbaan van isobuteen isopreen rubber (iir) 422
 Dakbaan van peh 421
 Dakbaan van polychloropreen rubber (cr) 422
 Dakbaan van polyisobutyleenfolie (pib) 418
 Dakbaan van polyvinylfluoride (pvf) 422
 Dakbaan van pvc 418
 Dakbaan van thermoplastische polyolefinen (tpo) 420
 Dakbedekking kunststof 417
 Dakbedekking plattedaken (hist. ontw.) 404
 Dakbedekkingmaterialen (levensduur van) 417
 Dakbedekkingsysteem 414
 Dakblik (gegolfd) 256, 296
 Daken en plafonds van glas 480

Daken van glas 480
 Dakfoliën of dakbanen 417
 Dakpan (links + rechts) 84
 Dakpan fabricage 78-81, 106
 Dakpannen (Oppervlaktebehandeling) 79
 Dakpannen van asbest 259
 Dakplaten van kunststeen 157
 Dakramen 295
 Daktegel fabricage 78-81, 106
 Daktegels (oorsprong van) 78
 Damwandprofielen 277
 Darex air-entraining-agents 139
 Datovloeren: broodjesvloeren 399
 Decowall 240
 Deelsteen 74
 Delifol 418
 Dempo 244
 Den Test plaat 243
 Dennen 200, 204
 Densoband 340
 Derbigum 412
 Deuren van Bruynzeel 213
 Dhavé 395
 Diabaas 44
 Diatomeeënaarde 260
 DIE: Differdingen Ecomique-(licht) 276
 Diegerner steen 35
 Diepspoeler-wc 614
 Dierlijke lijm 196, 493
 Dierlijke olie 664
 Dieselmotor 573
 Dieseltreinen 558
 DIH: Differdingen Hache (extra breed) 276
 Diketopyrrolo-pyrrole pigmenten 496
 DIL: Differdingen Léger-(dun) 276
 Dimont-ijzer 353
 DIN: Differdingen Normal 276
 Dinastenen 135
 Dinitroanilineoranje 490
 Dioriet 30, 33
 DIP: Differdingen Parallel 276
 Diplomat cv-ketel 602
 DIR: Differdingen Renforce-(zwaar) 276
 Disbofixlijm 170
 Disolite 249
 Distributie van (steenkolen) gas 669
 Distributie van drinkwater 611
 Distributie van elektriciteit 690
 Dodekop 494
 Dolle de Verre glas 483
 Dolomietsteen 71
 Domotica 722
 Domroy 47
 Domster 245
 Domvilt 410
 Dongo 390
 Donnacona 245
 Doornikse steen 35, 45
 Dordtse drieling 59
 Dorlonco 362
 Double-papier 404
 Doussie 205
 Draad 300
 Draad glas 468
 Draad, rabsitzwerk 148
 Draadloze communicatie, de semafoon 729
 Draadnagels 303-304
 Draadnagels in Nederland 303
 Draadomroep 734
 Draadproducten 300
 Draagbaar gas (Felix Droinet, F.J. Hallo) 667
 Draagbaar gas 585, 666
 Drachenfels trachiet 33
 Drainage 108

Drainagebuizen 108
 Drainata tegels 416
 Draka 194, 700
 Drakatileen 617
 Dramix staalvezel 354
 Drijfriemen 646-649
 Drijfsteen 158
 Droge batterij 650
 Drogende oliën 491
 Droogpijpen (drainage) 108
 Drukspoelers- wc en urinoir 616
 Dualit 247
 Dubbel glas met geïntegreerde kunststof raamroeden 473
 Dubbele beglazing (gekit) 472
 Dubbele rij palen 374
 Dubbele romaanse pan 96
 Dubbelhard gebakken vloertegels 434, 446
 Duikersvloeren 397
 Duitse kalksteen 46
 Duitse kalksteensoorten 37
 Duive(I)jager 220
 Dulux-s-lamp 685
 Duplexglas 471
 Duplexpaal 386
 Durabiliteit 254
 Dura-Coignet 365
 Duresco 410, 411
 Durisol-Mevrietplaat 242, 358
 Durisolplaten 358
 Durofixlijm 170, 139
 Duropal 190
 Duro-plastic 143
 Durox 167
 Dutch Green Building Consil 18
 Dutch Tarras 126
 Duurzaamheid (van hout) 202
 Dyckerhoff cement 130
 Dy-core vloer 397

E

Ebbenhout 200
 Eboniet 185
 Echtse pan 88, 89
 Ecoleum 515
 Edelporlandcement 136
 Edelturf-isolatie 249
 Edison (Thomas Alva) 677
 Eénpotsysteem 512
 Eerste installateurs (en het onderwijs) 688
 Eerste vakboeken bouwkunde 22
 Poreusboard 247
 Effectlakken 339
 Egyptisch blauw 490, 498
 Egyptisch groen 500
 Eierbriketten 583
 Eierkolen 583
 Eiken 199, 203
 Eiken naar grenen 201
 Eiken wagenshot 209
 Eindgevelpan 101
 Eindkantpan 101
 Eindvorst 100
 Elcovloer 396
 Electro plateren 339
 Electroglas 468
 Elektriciteit (distributie van) 690
 Elektriciteit 649-650
 Elektriciteitsdraden (houten kokers) 699
 Elektriciteitsdraden (in stalen buizen) 699
 Elektriciteitsmeterkast (ontwikkeling van) 707-709
 Elektriciteitspijpen (binnenshuis) 713
 Elektriciteitspijpen met naad 713
 Elektriciteitspijpen naadloos 713

Elektriciteitsarieven 699
Elektrisch lassen 282
Elektrische bel 720
Elektrische boilers 627
Elektrische brandstofcel 575-576, 654
Elektrische centrales (in Nederland, gemeentelijk) 694-698
Elektrische centrales (in Nederland, particulier) 691-696
Elektrische centrales (provinciaal) 696-698
Elektrische geiser 626
Elektrische installaties (boog en gloeilampen) 689-690
Elektrische installaties in gebouwen 706-719
Elektrische kachels 596
Elektrische lampen 675
Elektrische leidingen (openbaar) 699
Elektrische motor 651
Elektrische straatverlichting 687
Elektrische telegraaf 725
Elektrische treinen 558
Elektrische waterverwarmings-apparaat 626
Elektrostaal 270
Elementenbouw 361
Elementvloeren 392, 396
Elite plaatstalen dakelementen 294
Elsässerziegel 86
Emailleren (verglazen) 334
Emyspanten 235
ENCI 132-133
Energie Prestatie Norm van gebouwen (EPN) 658
Energie uit asfalt 657
Energie uit hout 657
Energie uit zoet en zout water 658
Engels blauw 500
Engels rood 494
Engelse kalksteen 37, 48
Engoberen (van dakpannen) 80
Enso woodboard 239
Ensonit 246
Ensowal 246
EPC (energieprestatie Coëfficiënt) 18
EPN (energieprestatie norm) 18
Epoxyhars 189
Epoxylak 489
Esdooorn 203
Essen 203
Essexboard 242
Esso-butyl 181
Estrich 152
Estrichgips 125
Etalageruiten 474
Etango 144
Eternit 254
Eternit platen 258
Eterspan 259
Etheenpropeen-methyleenrubber (epdm) 181
Etsen 476
Eutyl 422
Euville 47
Exblarot 512
Excelsiorvloer 390
Excelsiorplaat 249
Explosiehamer 380
Explosiepaal 385

F

Fabrieksschoorstenen 74
Fabrikanten elektrische boilers 627
Facsimile 737
Fakkels 664
Fastomat cv-ketel 602

Faverolles 47
Fax 737
FD (Flach Dach) 99
Femybalken 395
Fenolformaldehyde 177
Fenolharsverf 489
Fermacell 253
Ferritschstaal 272
Ferrocil luchtschermingsplaten 258
Figuurglas 470
Filigranvloer 397, 400
Fischerplug (nylon) 307
Fitrasol 471
Flamgebouwen 664
Flessenbodems 467
Flexwood 245
Fluïtketel 626
Fluorcarbonhars 189
Flying Brands Detection System 430
Foamglass 262
Folie 184
Formica 177, 190
Fortoliet 143
Fotilan 419
Frank (plafondriet) 146
Frankfurterkeuken 629
Frankignoulpaal 383
Frans Cordelé glas 468
Franse kalksteen 37, 46
Franse leliepan 87
Frenckenlijm 196
Freyssinet-Ways 348
Freytag A.G. 348
Fribokriith houtbetonplaat 246
Friesgroen 501
FSC (hout) 18
Fundering op staal 371
Funderingmuren 371
Funderingstechniek 371-387
Fusée elementen 391

G

Gaas 300
Gaatpan 102
Galnotenzwart 504
Galvaniseren 338
Gas op afgelegene plaatsen 671
Gas uit turf 670
Gasbetonsteen 165
Gasfornuis 595
Gaslampen 670
Gasleidingen van glas en aardewerk 670
Gasleidingen van kunststof 670
Gasmeter 674
Gasrijk steenkool 583
GasTerra 589
Gasleidingen in Nederland 670
Gastransportnet (aanleg van) 589
Gasunie 589
Gasverlichting (straatverlichting) 686
Gasverlichting 666-674
Geasfalteerd gietijzer (riolering) 637
Gebakken straatstenen 562
Gebakken trottoirtegels 75, 567
Geblazen asfalt of bitumen 412
Geblazen glas 468
Gebluste kalk 124
Gebrande oker 486
Gechloorsulfoneerd polyethyleenrubber (csm) 181
Gecoat bladlood 329
Gecoat staal (waterleiding) 617
Gedoubleerd glas 469
Geel 496
Geelband 125
Geelsel 493
Geëmailleerd glas 471
Geëmailleerde dakpannen 293
Geëmailleerde eternitplaten 258
Geëmailleerde stalen bouwplaten 299
Gegalvaniseerde dakpannen 293
Geglazuurde baksteen 69
Geglazuurde betonsteen 358
Gegolfd dakblik 256, 296
Gegoten spijkers 303
Gehamerd glas 470
Geïmpregneerd papier 404
Geisers en boilers 621
Geïsoleerde leidingen 699
Geklamde steen 76
Gekleurd cement 152
Gekleurd glas 469
Gekleurd Portlandcement 133
Gekleurde betonsteen 356
Gekleurde cement stenen 356
Gekleurde dakbanen 422
Gekloofde plafonneerlatten 147
Gekookte lijnolie 491
Gelaagd glas 471
Gelamineerd hout 235
Gele oker 496
Gele pigmenten (nieuwere) 498
Gelijkstroomdynamo 651
Gelijkstroomtransformator 653
Geluidswering en isolatie (eerste ontwikkeling) 260
Gemijvloer 398
Gemodificeerd hout 522
Gemotoriseerd vervoer (opkomst van) 573-575
General purpose rubbers 181
Geperforeerd plaatijzer 296
Geperforeerde steen 75
Geperste of Presspfahl 385
Geperste turf 581
Germaanse pan 97
Geruit plaatijzer 296
Geschiedenis pigmenten 490
Geslingerd glas 468
Gesmede spijkers 302
Gesmoorde steen 68
Gespoten asbest 259
Getijdemolens 639
Getordeerd kruisstaal 353
Gevelpan 100
Gevelpan beëindigen 105
Gevlamde tegel 444
Gevo (breuksteen kalkzandsteen) 165
Gewafelde tegel 446
Gewapend asbestcement 258
Gewapend beton (eerste toepassingen) 343
Gewapend glas 468
Gewapende Beton Voorschriften (GBV) 27
Gewassen grindtegel 569
Gewassen grindvloer 153
Geweven hout 147
Geweven stucadoorsriet 146
Gewichtsaanduiding van lood 329
Gibo 169
Gietbouw 361, 364
Gietijzer (herkenning van) 285
Gietijzer 616
Gietijzeren dakpannen 293
Gietijzeren gevelankers 295
Gietijzeren preekstoel 295
Gietvloeren 153
Gilardoni (gebroeders) 86
Gilardonipaan 86
Gilden 20
Gips 125
Gips als dakbeschoot 250

Gipsblokken 169
 Gipskartonplaat. Rigips 253
 Gipskartonplaten van Gyproc 253
 Gipso wandelement 253
 Glas (belasting op) 475
 Glas (bewerking van) 475-478
 Glas (bouwonderdelen van) 479
 Glas (etsen van) 476
 Glas (fabricage) 460-467
 Glas (Floatglas) 464
 Glas (gebogen) 465
 Glas (getrokken) 462
 Glas (grondstoffen voor) 457
 Glas (Libbey-Owens procédé) 462
 Glas (modernisering fabricage) 461
 Glas (ontw. vensterglasfabricage) 460-461
 Glas (Pittsburgh-procédé) 463
 Glas (ten behoeve van spiegels) 458-460
 Glas (Twin-methode) 463
 Glas (zandblazen van) 476
 Glas met draadinlegging 468
 Glas met geïntegreerde zonwering 473
 Glas plafonds 480
 Glasal 258
 Glasbuigen 478
 Glasement 478
 Glasdaken 480
 Glasgraniet 483
 Glasmozaïek 479
 Glasroeden (metaal) 480, 482
 Glasroeden van gietijzer 295
 Glasroeden van zink 324
 Glassoorten 467-475
 Glasvernis 117, 334, 521
 Glasvezel (blazen van) 741
 Glasvezel 740
 Glasvezelbehang 539
 Glaswol 261
 Glaszuren (van dakpannen) 80
 Glazen bouwprofielen 484
 Glazen bouwstenen 482
 Glazen dakpannen 479
 Glazen deurplaten 484
 Glazen straatstenen 566
 Glazen vloertegels 483
 Glesum 456
 Gloedpoeder 591
 Gloedstokerij 591
 Gloeilamp (einde ervan in zicht) 686
 Gloeilampcentrale (in de VS) 691
 Gloeilampcentrale 691
 Gloeilampen (ontwikkeling van) 676-684
 Gloeilampenfabrieken in Nederland 680-684
 Glui 425
 Gluton 197
 Gobelin 524, 530
 Golfplaat aluminium 331
 Golfplaat onduline 416
 Golfplaat, kunststof 176, 190
 Golfplaten 257, 298
 Golfplaten van zink 324
 Goliath lamp 680
 Gommen 492
 Gootsteen 608
 Gotische pan 97
 Gouda Vuurvast 72
 Goudband 125
 Goudglid 155
 Goudleer 531
 Gow betonpaal 383
 Grachtengroen 501
 Graniet 43
 Granit officieel 158
 Granito 152
 Graniver 483
 Granol 144
 Grenen 201, 204
 Gres (riolering) 635
 Gres 108
 Gres Ransome 155
 Gresbuizen 109
 Gresindustrie 110
 Greve (betonsysteem) 361
 Griffelstaal 354
 Griontegels 569
 Grip en BAT 301
 GRLK kabel 702
 Groen 500
 Groene aarde 500
 Groene stroom 658
 Groenhart 206
 Grondeerpleister 145
 Grondpapier 536
 Grondstoffen voor papier 532
 Grondverbetering 376
 Groot elementenbouw 365
 GSM 730
 Gupa 196
 Gutta percha 157
 Guttapercha: rubber met canvas 711
 Gyantplaat 253
 Gyproc WR 253
 Gyprocplaten 252
 Gypsum holle bouwsteen elementen 253
 Gypunit elementen 253
 Gytex 253
 Gyvertinplaat 253
H
 Haardattributen 593
 Haardplaats 591
 Haardstenen 593
 Hagelith 245
 Hajaliet (bakeliet) 708
 Halfronddijzer 275
 Halfwattlamp 679
 Hallo gas 667
 Halimplank 246
 Halogeen vrije kabel 702
 Halogeenspots 686
 Hamerpan 91
 Handl betonpaal 385
 Hang en sluitwerk 307-311
 Hangkap 591
 Hansagelen 490
 Hard- en zachtboard 241
 Harde vloerbedekking 544
 Hardgrauw 60
 Hardgummie 185
 Hardhoutgranito 152
 Hardpapier 188
 Haringgraatstaal 149
 Harmonicagaas 301
 Harpuit 516
 Harsverf 489
 Hartjespan 87
 Hartley rolled plate glas 468
 HCA-40 (rietbehandeling) 430
 HCA-ICT (rietbehandeling) 430
 HCA-TR (rietbehandeling) 430
 HCA-Vurex (rietbehandeling) 430
 HDPE (waterleiding) 618
 hdpe buis 189, 618
 HD-profiel 277
 HEA-profiel 277
 Hebel Gasbeton 173
 HEB-profiel 277
 HEC-profiel 277
 Heetwaterverwarming 600
 Heideberg cement 130
 Heien op kleef 373
 Heien op stuit 374
 Heimbach 381
 Heipaaalsystemen 383
 Heipalen (draagkracht) 387
 Heistellingen 380
 Heiwerk (mechanisatie van) 370
 Hellensteen 157
 Hemelsblauw 498
 Hemlock 204
 HEM-profiel 277
 Hengselijzer 275
 Hennebique 344
 Hennep 536
 Hennepvilt (in koolteer gedrenkt) 406
 HE-profielen 277
 Heraklithplaat 242
 Herbst 396
 Hercules plug 307
 Hertalan 419
 Herzzeigel 86, 90
 Hetzerspant 236
 Hexachloorcyclohecaan 520
 High early strength, hes-cement 136
 High solid alkydharsen 512
 High solid verven 512
 High sulfate resistance, hrs-cement 136
 Hildesheimer pan 82
 Hilti Dübler 305
 Hilversumse steen 60
 Hingejoint (gaas) 300
 Hoekbeschermingsprofiel 151
 Hoger technisch onderwijs 21
 Hogesterktebeton (HSB) 350
 Hohenfelser-basaltlava 45
 Hohenleie tufsteen 41
 Hokuraam 190
 Holblokvloer 397
 Holländer der Tyrass 126
 Hollandkeuken 629
 Holle baksteen 73
 Holle baksteen type A-5 73
 Holle betonstenen 359
 Holle en bolle dakpannen 83
 Holle golf pan 83
 Holle muldenpan 98
 Holle terracotta platen 77
 Holoplastplaat 190
 Home atomation 722
 Hoogenlandsche pan 93
 Hoogovencement 134
 Hoogovendrijfsteen 158
 Hoogovens IJmuiden 280
 Hoogovenslakkenstenen 566
 Hoogrendement cv-ketels 603
 Hoogspanningskabels 702
 Hoogveen 581
 Hopper-wc 612
 Horrengas 300
 Hostalite buis 713
 Hourdis 390
 Hout (acetyleren van) 522
 Hout (bewerken van) 208-215
 Hout (brandwerend maken) 521
 Hout (drogen van) 215
 Hout (duurzaamheid) 202
 Hout (fabrieksmatige bewerking van) 212-213
 Hout (gebruik van) 198
 Hout (Preventief beschermen van) 522
 Hout (verharden van) 517
 Hout (verstenen van) 517
 Hout (winning van) 208
 Hout en houtskool 580
 Hout- en kolenkachels 594
 Houtaantasters (dierlijk) 513-514
 Houtaantasters (schimmels) 513

Houtaantasting 513
Houtbestrating 566
Houtbewerkingmachines 210-212
Houtcement 408
Houtcementdakleerbedekking 409
Houtconservering 514-523
Houtconserveringsproeven 514
Houtdraadbouten en moeren 305
Houten (imitatie) 509-510
Houten rolluik 230
Houtgraniet 152
Houtporiënvulsel 508
Houtprofileringen 219-222
Houtschroeven 304
Houtskool 582
Houtskoolzwart 504
Houtvlotterij 208, 551-552
HR- en VR-cv-ketels 603
HR-glas, HR+glas en HR++glas 473
Huiifpan 103
Huiitelefoon 721
Hull lood 403
Hulpstukken (versieringen pannendak) 100
Hunkemöller 361
Huntonit 246
Hybride aandrijving 578
Hydraulische kalk 123
Hydrozandsteen 158
Hypalon 181, 420

I

IJlbodes 722
IJMvKas kabel 702
IJsselsteen 59
IJzer (bewerken van) 280-282
IJzer en metaal (fabricage) 267-274
IJzer en metaal (historie) 266
IJzer- en staalconstructies 312-316
IJzerconstructie (bescherming tegen brand) 315
IJzergieterijen in Nederland 286-290
IJzerindustrie in Nederland 278
IJzermerie 334, 495
IJzeroer 42
IJzeroxidengeel 496
IJzeroxidezwart 504
IJzerslakkenkeien 566
Imitatie marmar 152
Imitatieglas 189
Imiteren van stoffen behangszels 528
Impregnatie met zwavelzuurijzer 517
Inbouw wandcontactdozen 706
Inbouw wandcontactdozen en schakelaars 718
Indigo (synthetisch) 500
Indigo 486, 487, 498
Industrialisatie (woning)bouw wederopbouwperiode 364
Industriële wandtegels 440
Infusoriënaarde 260
Injecteren van grond 377
INP: I-normaalprofiel 275
Insotex 242
Installateurs (w-installaties) 601
Insulatie 242
Insulite 242
Insullight 473
Insulux-glazen bouwsteen 481
Insulwood 243
Internet 739
Inventum 627
IPE-profielen 277
IP-profiel 276
I-profiel 275
Iriserende behang 534

Iroko 206
Isolatie (berekening) 263
Isolatie tegen hitte (stoomtechniek) 646
Isolerend getrokken enkelglas, het Van Ruysdael glas 474
Isolerend pleisterwerk 144
Isolerend vacuümglas: het Van Ruysdael HPI glas 474
Isolietvloer 400
Isolo-holle baksteenvloer 391
Isotherme 361
Isover 263
Istegstaal 353
Ivoor zwart 486, 504

J

Jahn M60 pleisermortel 145
Jaloezieblenden 230
Jarrah 206
Java-vilt 410
Jossopan 87
Jumboboard 241, 243
Jute 536
Jutebehang (imitatie) 539
Jutebehang 539

K

K-25 goot 713
Kaarsen 664
Kabeldraad 300
Kabels via de zeebodem 740
Kabelstenen 358
Kachels (fabricage) 594
Kaenoliet 158
Kalk 122
Kalksinter 37
Kalksoorten 123
Kalksteen 34
Kalksteensoorten 45
Kalkverf 493
Kalkzandsteen 159
Kalkzandsteenfabrieken in Nederland 161-162
Kalzidum 138
Kambala 206
Kamerpot 612
Kammen en pironz (dakversiering) 105
Kamptulikon 544
Kanaalplaatvloeren (ontwikkeling van) 401
Kanaalsinter 37
Kanalen in Nederland 553
Kannenschrot 437
Kappan 103
Karl Friedrich Otto Hetzer 236
Karlit 246
Karlstad cement 130
Karmijn 490
Karmozijn 490, 495
Karri 206
Karton 248
Kasseler bruin 504
Kateka aluminium profielen 228
Kathedraalglas 468
Kathodische bescherming 337
Keilbouten 302
Keileem 122
Keim mineraalverf 521
Keizerlijk purper 486
Keltan (rubber) 181, 419
KEMA (oprichting van) 703
Keramische dakbedekking (pansoorten) 81-99
Kermes 490
Kernenergie 653
Kernwit 503
Keroslicht 687

Keuls aardewerk 108
Keurmerken sanitairbranche 627
Kienspaan 664
Kiezegeloor 260
Kilkeeperpan 100
Kippengaas 300
Kitten 195
Klanolit 544
Klavierslot 310
Klep toilet 613
Kleur in interieur 1600-1980 507-508
Kleuren (standaardisering van) 505
Kleuren van bedrading 711
Klinken 283
Klinkerkei (bestrating) 562
Klokgelui 722
Kloostermop 59
Knauf 125
Knelkoppelingen 670
Knie(boom)steen 74
Knikpan 100, 101
Knobbelstaven 353
Kobaltblauw 490
Kobaltgroen 500
Kobaltviolet 490, 504
Koelkast tot koelinstallatie 659
Koenaliet 152
Kokos gipsplaat 252
Kolengas 584
Kolengas in Amsterdam, Leiden, Rotterdam, Vlissingen, Utrecht, Arnhem en Den Haag 668
Kolenzandsteen 135
KOMO-attest met productencertificaat 264
Koning & Bienfait 26
Koninklijke Genie- en Artillerieschol 21
Koninklijke Militaire Academie 21
Kooldraadlamp 678
Koolstofsteen 71
Koolteer 515
Koolzaadolie 664
Koper (waterleiding) 618
Koper en messing 318
Koper- lood- en zink pletterijen in Nederland 319, 320, 325
Koperasfalt 411
Koperftalocyanineblauw 491, 500
Koperftalocyaninegroen 491, 502
Kopergroen 486
Koperslakkenkeien 566
Kopervitriool 519
Korodur (toevoeging in beton) 351
Korrelbeton 350
Kossel 361
Koud gewalste profielen 277
Kozijnankers 304
Kozijnen (ontwikkeling van) 223-227
Kraaldeeltjes 220
Kraalijzer 275
Krantenpapier (ondergrond behang) 536
Kraplak 495
Krebs 146
Kremserswit 503
Kribgaas 300
Krijt (gemalen) 259
Krijtwt 502
Kroon glas 468
Kruisijzer 275
Kruiskopschroeven(draaiers) 305
Kruispan 88, 89
Kruisstiften 304
Kunrader steen 34
Kunstharsen 492
Kunstharsgemodificeerde cementvloeren 153
Kunsthorn 187

Kunstmarmer 157
 Kunstmatig asfalt en bitumen 409
 Kunstmatige ultramarijn 499
 Kunstriet (nieuwste ontwikkeling) 431
 Kunstriet 430
 Kunststeen van Soetens 155
 Kunststeenfabrieken 156
 Kunststof (fabricage van) 182-185
 Kunststof (riolering) 637
 Kunststof dakbedekking (aanbrengen van) 421
 Kunststof dakbedekking 417
 Kunststof golfplaat 176, 190
 Kunststof in bemanteling van kabels 711
 Kunststof kabel (elektrisch openbaar) 702
 Kunststof lichtkoepels 190
 Kunststof pluggen 307
 Kunststof ramen en kozijnen 190
 Kunststof sandwichplaat 190
 Kunststofbuizen (ontwikkeling van) 618
 Kunststoffen (in Nederland) 176
 Kunststoffen (productie van) 176, 182-185
 Kunststofplaten, van pertinax naar trespa 191
 Kurk 248, 259
 Kurkbehang 539
 Kurksteen 259
 Kwadrantprofiel 275
 Kwaitaalvloeren 395
 Kwartsiet 50
 Kwartsalkstenen 71
 Kwartsleemsteen 71
 Kwik vermiljoen 495
 Kyaniseeren 517

L

Laagveen 581
 Lager technisch onderwijs 21
 Lakken 333
 Lakwerk 510
 LambriLux 143
 Lamellen 229
 Lampenzwart 504
 Landwegen 559
 Lapinus steenwol 262, 265
 Lapis armenius 498
 Lapis lazuli 490
 Lariks 204
 Lasdozen 714
 Lassen (autogeen) 282
 Lassen (elektrisch) 282
 Lassen en solderen 282
 Lateien (keramische) 115
 Lattenweefsel 147
 Lava cementpalen 358
 Lavalithsteen 159
 Lavet 619
 LD-staal 270
 Led verlichting 685
 Ledesteen 35
 Leem 122, 259
 Leerboeken bouwkunde 22
 Leersoorten 648
 Leerstoel Bouwstoffen 21
 Legionella 633
 Leidingen (aanbrengen van) 712
 Leidingen en schakelaars binnenshuis 711
 Leidingsystemen (Elektrisch binnenshuis) 713
 Leien (van asbest) 254, 259
 Leien (van hout) 199
 Leipannen (van beton) 368
 Leisteen 43, 51
 Lepen 203
 Leschinsky systeem 353
 Lewis zwaluwstaartplaten 298

Lexan 192
 Licht (invloed op kleur) 493-494
 Licht van het vuur in schouwen 663
 Lichtbronnen (ontwikkeling van) 663-690
 Lichte en geïsoleerde wanden van hout 259
 Lichte- en zware Ursus 300
 Lidium 248
 Liernurstelsel 634
 Liften in Nederland 661
 Liftinstallatie 660
 Ligbad 619
 Liggersblik 296
 Lignatplaat 242
 Lignolith 245
 Lijmen van betonconstructies 365
 Lijmmortels 139
 Lijnolie (gekookt) 491
 Lijnolie (rauw) 491
 Lijsten van zink 324
 Limba 206
 Lincrusta 528, 529
 Linden 203
 Linex bouwplaat 247
 Linkse en rechtse pan 84
 Linobél 544
 Linoleum 544
 Linovelt 544
 Linox 544
 Liquefied Petroleum Gas 576-577
 Lithopoon 501
 Lithopoonwit 503
 Liwa 240
 Ildpe folie 189
 LNP: hoekprofiel 275
 Lokosteel 165
 Londorfer basaltlava 45
 Lood (afmetingen van) 329
 Lood (gewichtaanduiding van) 329
 Lood (mantel bedrading) 711
 Lood (oppervlakte behandeling van) 329
 Lood (riolering) 637
 Lood (vertinnen) 329
 Lood (vormen van) 329
 Lood 327
 Lood IJzeren molenroeden 293
 Loodglas 456
 Loodglid 497
 Loodmenie 334, 495
 Loodtingeel 490, 497
 Loodwit 486, 502
 Looftsoorten 199
 Lopend gas 666
 Losanges (zink) 324
 Löss 122
 Losse veer 218
 Lottaboard 246
 Low-heat cement 136
 LPG 576
 L-profiel 274
 Lucas ijsbrands pan 92
 Luchtbelvormers 139
 Luchtgas 672
 Luchtkalk 123
 Luchtpan 102
 Luchtverwarming (Brink) 599
 Luchtverwarming 598
 Lucifers 663
 Luiken 229
 Lumbolite 245
 Luxclair 473
 Luxaflex (zonwering) 231
 Luxfer kristal glasplafonds 480
 Luxfer-ruiten 481
 Luyks hout 199
 Lydische baksteen 56

M

Maan glas 468
 Maanlichtbehang 538
 Maaspan 98
 Machinale spijkers 303
 MafTex 243
 Magenta 496
 Magnesiet 128, 152
 Magnesietsteen 71, 157
 Magnesietvloeren 153
 Magnesiumcement 128
 Main zandsteen 40
 Majorcirca 143
 Makoré 206
 Malachiet 500
 Malachiet groen 500
 Manbarklak 206
 Mangaan blauw 500
 Mangaantegels 444
 Mangaanviolet 504
 Marbriet 469
 Markies 230
 Marmer 42
 Marmercement 142
 Marmeren 510
 Marmerglas 469
 Marmers 50
 Marmoleum 544
 Marmorite 469
 Martelé glas 470
 Martensitischestaal 271
 Martinit 254
 Maseiller pan 90
 Masonite 242
 Massa 264
 Massakabel van papierlood (openbaar) 702
 Massangis 47
 Mastiek (gemalen dakpannen) 127
 Mastucq (gemalen dakpannen) 127
 Materiaal waterleidingen binnenshuis 618
 Materialen voor riolering 635
 Materialen waterleidingen 616
 Mauve paars 488
 Maycretewoningen 362
 MBI-betonconstructies 365
 MBI-betonsteen 360
 McAdamwegen 564
 MDF, Medium Density Fibreboard 247
 Medearder zandsteen 49
 Medite 313 247
 Meekrap 486, 490
 Mekal 124
 Melamine en polyvinylchloride (pvc) 185
 Melamineformaldehyde 177
 Meranti 207
 Mer-asfalt 409
 Merbau 207
 Mercurium rubificatie (rood kwik) 495
 Mergelbetonplaat 358
 Messing en groef 219
 Metaal (bekleden met) 516
 Metaal (bescherming tegen roest) 332
 Metaal (roesten van) 302
 Metaal bewerking 280
 Metaalnijverheid (ontwikkeling van) 282
 Metal Deployé 149
 Metal stud 235
 Metallisatie (oppervlaktebehandeling) 170, 257
 Metrische draad 284
 Metselklinker 60
 Metselverbanden 111
 Metselwerk (bescherming tegen vocht) 117-18

Metselwerk (prefab) 114
Metselwerk (reiniging van) 118
Metselwerk 114
Mevrietplaat 242, 358
Mica-kachelruitjes 594
MicroWKK 605-606
Middelbaar Technisch Onderwijs 21
Mijnbouw in Nederland 582
Milder beton 398
Minerale wol: steen- en glaswol 261
Mineros 140
Mintgroen 501
Mintontegel 451
Mobiele telefoon (ontwikkeling) 730-731
Moderne pigmenten 490
Moderne windenergie 641
Moffelen 339
Molenassen 292
Molenlei-pan 95
Molenroeden 293
Molersteen 646
Molybdaatrood 496
Mondsteen 60
Monier 344, 357
Monniken en nonnen dakpannen 83
Monopolplaat 243
Monotub DD 396
Montagekit 195
Montakeuken (Bruynzeel) 631
Montakeuken-z (Bruynzeel) 631
Montanier 47
Montantstenen 74
Morgobest 191
Morley 47
Mortels (voorkoming van bevriazing) 138
Mortelsamenstelling 138
Mos (isolatie) 259
Mosategels 451
Motoren werkend op gas 571
Motorvaart 552
Mozaiëktegel 434
MSP-kit 195
Muldenpan 90
Multiplex (watervast) 213
Multiplex met loodvulling 240
Mummi 487
Munsell 505
Munstersteen 37
Muntmeter (munten, gas en elektriciteit) 674
Muralin 528
Muroplast 143
Muschelkalksteen 46
Mushroom vloeren 346
Muurafdekkingstenen 109
Muurtegel (buitengevel) 451, 452
Muwi 364, 397
MvKas kabel 702

N

Naaldhoutsoorten 200
Nagel (niet uittrekbaar) 304
Nagtegaal (gebroeders) 72
Namense steen 35
Napelsgeel 490, 496
Narvik (collectie Wienerberger Koramic) 98
Narvik alegra 99
Narvik madura 99
Natte kalk 125
Natuurharsen 492
Natuurkit 195
Natuurlijk gips 249
Natuurlijk rubber 179
Natuursteen (ontginning, bewerking) 32, 51-55

Nebivloeren 399
Nederlandse kalksteen 34
Nehobo 390
Nehobo-ideaalvloeren 391
Nelvatarn 516
Nemavo-Airey 364
Neopreen (dakbedekking) 422
Neoprene (beglazing) 479
Neostuc 253
Nepo 246
Nepro 146
Nerstlamp 678
Neroma pan 367, 368
Neveneffecten van de stoommachine 646
Niet gebakken dak- en leipannen en rietvorsten 365
Niet uittrekbare nagel 304
Nieten 304
Nikkelmetaal geel 498
Nobranda 258, 428
Nokvorst 100
Non-Plus 361
Noorderpan 89
Nopjes plaatijzer 296
Nopriet 249
Normaalbetonvloer 394
Normaalprofiel (NP) systeemvloer 394
Normalisatie bouwmaterialensector 27
Normalisatie en veiligheid (E-installaties) 706
Normalisatie instituut in Delft 347
Normaplaat 246
Novéboard 246
Novilon 545
NTZ zink 323
Nummertableau 720
Nylon 188
Nylonhars 189

O

Obernkirchner zandsteen 48
Obsidiaan 456
Oceana 239
Ocriet 169
Ocron 170
Oegstgeester pan 87
Offerhaus tegels 171
Ojief 219
Okaliet (bakeliet) 709
Oker 486
Okoumé 207
Okoumé hout 239
Okoumé triplex 239
Ölandsteen 38
Olie (in mortels) 139
Olie- of kolengas 585
Oliekachel 595
Olielampverlichting 664
Oliemastiek (kunststeen) 155
Olieverf 489
Ombouw kook- en verwarmingstoestellen 590
Omia rondstaalvloerelementen 397
Omloopvorst 100
Onder- en bovenpan 103
Ondergrond van stucwerk 146
Ondergrond voor papieren behangsels 536
Ondergrondse luchtleidingen (elektrisch) 699
Onderzoek bouwmaterialen 26
Onduline golfplaat 416
Ongeïsoleerde systemen (elektrisch) 699
Ontvangtoestellen 734
Oosterhoutse bouwplaat 248
Oosthoek 107

Oosthoek T-balken (gewapend beton) 395
Opaakglas 469
Opalescent glas 469
Opaline glas 470
Open haarden: Ringlever en Bellfires 594
Open vuur 598
Opbare verlichting 686
Operment 486
Opnieuw Verbeterde Hollandse pan (OVH) 97
Oppervlaktebehandeling dakpannen 79
Opstalen dakplaat 247
Optische telegraaf via Frankrijk, België naar Nederland 724
Oregon pine 204
Organische kleurstoffen en pigmenten 491
OSA-UCS systeem 505
OSB (Oriented Strand Board) 247, 429
Osmiumlamp 678
Ossenbloed 494
Ostwaldsysteem 505
Oxidierrood 494

P

Paalworm 513
Paardenkrachten (berekening van motorvermogens) 649
Paddestoelvroeren 346, 484
Palensysteem Handl 385
Palensysteem Wilhelmi 385
Palissander 200
Pannen van hoogovenslakken 367
Pannendak (waterdichtheid) 85
Pannendak (windvastheid van) 105
Pannendak (windvastheid) 85, 105
Pannenmeel 127
Pantserbeton 351
Pantsertriplex 239
Papierbehang (fabricage in Nederland) 534, 535
Papieren behang 536
Papiersteen 153
Pappoleum 404
Papyristiet 152, 158
Parana pine 205
Pariser Falzziegel 86
Parker Kalon 304
Parker schroeven 305
Parkerement 128
Parkesine 186
Parketvloeren 219
Patent dakpan (metaal) 293
Patent granolithic 158
Patent Riet (kunstriet) 430
Patentbouwsteen 173
Patentglasroeden 480
Patriaplaat 246
Peerkraal 219
Pegonpan 93
Pegulan 418
Peint-sanitaire (behang) 537
Pek 405, 515, 563
Pentachloorphenol 520
Perfax 536
Perfecta Supra 197
Perfora 390
Perkoleum 515
Perlgips 253
Perlite 144
Perllit 253
Perlstick 253
Persiennes 229
Personenauto's 572
Perspex 191
Perstorp 190
Pertinax 188, 191

Petroleum asfaltpapier 410
 Petroleum en aardolie in Nederland 409
 Petit-granit 36, 46
 Petit-granit, hardsteen 46
 Petroleum (verwarming) 584
 Petroleum straatverlichting 687
 Petroleumasfalthoudend dakviilt 410
 Petroleumgas 668
 Petroleumgloeilicht 665
 Petroleummotoren 572
 Petroleumolie 665
 Pfeifer 390
 Phaëton lamp 681
 Phenolhars 189
 Philibertspant 235
 Philippress 243
 Philipsdorp 684
 Philplug 307
 Phoenix 258
 Picolith 246
 Pierre ornée 158
 Piet Zwartkeuken 631
 Pigment geschiedenis 490
 Pigmenten (moderne) 490
 Pigmenten en kleurstoffen (onderverdeling) 491
 Pigmenten en verf (historie) 486, 490
 Pijlerfundering 372
 Pijpen van gietijzer 278
 Pijpen van smeedijzer 278
 Pijpen van zink 324
 Pijpgas 666
 Pitch pine 204
 Pitriet 231
 P-keuken (Bruynzeel) 631
 Plaatijzer (soorten) 296
 Plaatijzer 294
 Plaatmaterialen 237-259
 Plaatvloeren 392, 396
 Plafonds en wanden van plaatijzer 298
 Plafonds van glas 480
 Plafondverwarming 601
 Plakhout 237
 Plakmeel 536
 Plamuur 508
 Plantaardige lijmen 493
 Plastique 410, 411
 Plast Ester 258
 Plastergon 239
 Plastique 411
 Plastisch Dinas Crystal cement 135
 Plasto-Therm 191
 Plathout 522
 Platte Friese pan 91
 Plaveisteen 74
 Plavuizen (slibversierde) 434
 PLCe-lamp 685
 PLC-lamp 685
 Plegels plaatstalen dakelementen 294
 Pleister- en stucwerk 141
 Pleistersystemen (restauratie van kerken) 144
 Pleistersystemen voor binnenwerk 142
 Pluggen van hennep vezels 306
 Pluggen van hout 306
 Pluggen van kunststof 307
 Pluggen van zink 306
 Plymax 239
 Poederkalk 124
 Poeren (funderen op) 371
 Pohlmann systeem 353
 Policor buizen (chemische sector) 637
 Polysatine buizen (waterleiding) 617, 637
 Polisol 173
 Politoeren 510
 Polivolt buizen (elektrisch) 713
 Polva-Divo 193
 Poly glas dubbel isolerend 472
 Polyadolite 182
 Polyamide (nylon) 179
 Polycarbonaat 179
 Polycarbonaat plaat 192
 Polychloropreenrubber (cr) 181
 Polychloroprene 479
 Polychroom (veelkleurig) 443
 Polyesterhars (datering van) 189
 Polyesterhars (kunststof) 178
 Polyethyleen (kunststof) 178
 Polyethyleen (pe) 189
 Polyisobutyleen (pib) 181
 Polymethylmethacrylaat (pmma) 189
 Polynorm 297
 Polystyreen 178, 186
 Polysulfide (ps) 181
 Polysulfidekit 195
 Polytechnische School 21
 Polytuil plaatstalen dakelementen 294
 Polyurethaan 178
 Polyurethaankit 195
 Polyvinylchloride 178
 Polyvinylideenchloride (saran) 179
 Populieren 200, 203
 Poreuze steen 77
 Porfier 44
 Porfierkeien 562
 Porfiertergels 568
 Porion 140
 Porisosteel 78
 Portland cement witte 134
 Porotherm Poriso 78
 Porotherm Snelbouwsteen 73
 Porselein en aardewerk 454
 Portlandcement (fabriekjes) 130-132
 Portlandcement (gekleurd) 133
 Portlandcement (ontwikkeling en fabricage) 129-133
 Portlandcement 129
 Portlandcement in Nederland 130
 Portlandsteen 37
 Portlandstone 48
 Portlandvliegascement 136
 Portor 50
 Postduif 722
 Potscheuren 437
 Prefab (metselwerk) 114
 Prefab beton 355
 Prefab betonpalen 382
 Prefab binnenspouwbladen 235
 Prefab gewapend beton 357
 Preocel 247
 Preoliet 339
 Pressphahl betonpaal 385
 Presto isolatieplaat 247
 Presto-A plaat 247
 Preswood 242
 Preventief beschermen van hout 522
 Prewanol 418
 Prikkeldraad 299
 Prikkelgaas 300
 Primaire kleuren 494
 Prismaglas 481
 Pritt stift 196
 Priva-lite glas 473
 Producten van stro 248
 Profielen (koudgewalst) 277
 Profilering (in hout) 219-222
 Profieliet 484
 Propaangas 585
 Pruisisch blauw 490, 499
 Psimmythum (wit pigment) 502
 Puddelijzer 269
 Pudlo 139
 Purbeck 50
 Purperslak 486
 Putringen 373
 Putringenen 372
 Putstenen 74
 Puzolane artificielle 127
 PVC (riolering) 637
 PVC schroten 191
Q
 QI-lamp van philips 685
 Quackpannen 83
 Quartboard 242
 Quenast 44
 Quencrioloneviolet 504
R
 Raamdorpelstenen 109
 Raamhorren 300
 Raapolie 664
 Raaralit MP 75 125
 Rabbatdelen 222
 Rabbitzwerk (ondergrond stucwerk) 148
 Rachwitz zandsteen 49
 Radiatoren 600
 Radio 731-735
 Radiolamp of triode 653
 Radongas 369
 Radovinyl 539
 RAL Classis systeem 505
 RAL Design Systeem (RDS) 505
 Ramen en deuren, Blitta 296
 Ramond Betonpaal 383
 Ransome kunstzandsteen 155
 Ransome-ijzer 353
 Raplag pijpsolatie 192
 Rauhfaserbehang 538
 Rautenfalziegel 86
 Rauwe lijnolie 491
 RAVO-G kabel 702
 Rawlplug 306
 RBB pan 367
 RBM 364
 RD-draad 711
 Recycling of hergebruik van kunststof 192
 Redwood 205
 Reffroy, Saint-joire 47
 Reimerath trachiet 45
 Reiniging van metselwerk 118
 Rek 396
 Reliëfpapier 529
 Reliëfplaat 240
 Remeha 604
 Remeha cv-ketel 604
 Remmers 145
 Remy 396
 Renova 99
 Reparatiemortels voor natuursteen en terracotta 140
 Repts (reliëfpapier) 529
 Resin 139
 Resistit 42
 Revolutiebouw 119
 Rex 410
 Rexwood 245
 Rhepanol 181
 Rhepanol-f 181, 418
 Rhepanol-fk 118, 418
 Rhodorsil (rubber) 181
 Ribbellood 329
 Ribbenstrekmetaal 149
 Ribbenvloeren 392, 397
 Ridley Betonpaal 383
 Riet (brandwerendheid van) 429
 Riet (dakbedekking) 425
 Riet tegen plafonds 146

Rietendak (isolatie van) 429
 Rietendak (nokafwerking) 427
 Rietisolatie onder pannen 428
 Rietplate 248
 Rietvorsten 105
 Rietvorsten van beton 369
 Rietweefsel 146
 Rijksverkeerswegenplan 561
 Rijnlandpan 98
 Ringen van hout 208
 Riolering (zeventiende tot negentiende eeuw) 633
 Riolering binnenshuis 637
 Roolwaterzuivering 635
 Rocbois 48
 Rock Wool 261
 Rocville 48
 Rode bolus 494
 Rode Bremerzandsteen 40
 Rode oker 494
 Roestvaststaal 271
 Roestwerend middelen en coatings 332
 Rogge (dorsen van) 424
 Rogge (maaien van) 424
 Rogge (oogsten van) 423
 Rogge stro 425
 Roggestro of glui, buntgras en struikheide 423
 Rogips 126
 Rolled plate glas 468
 Rollen behang (uitvoering) 537
 Rollenpappe 404
 Rolliuk 230
 Romaanse pan 95
 Roman cement 128
 Romeins cement 128
 Romeinse pan 95
 Römer tufsteen 41
 Rood (steen kwaliteit) 60
 Rood 494
 Rood kwik (Mercurium rubificatie) 495
 Roodaard 486
 Roodband 125
 Roodcement 127
 Roodsel 493
 Roofmate 263
 Rookgasontzwevelingsgips 153
 Rooksignalen 722
 Roosterwerk (verbeterd) fundering 374
 Roosterwerk fundering 373
 Rotterdamse paalfundering 376
 Rottinghuis 365
 Rouwkleden 527
 Rozetankers van gietijzer 294
 RUAM-draad 711
 Rubber (fabricage van) 179-182
 Rubber (general purpose) 181
 Rubber (special purpose) 181
 Rubber 544
 Rubber als vloerbedekking 182
 Rubber tegel 569
 Rubbol EPS 512
 Ruberoid 410
 Ruit cementpan 367
 Rups plaatijzer 296
 Russisch vlas 536
 Ruw ijzer 268

S
 Saffraan geel 486, 496
 Saint-Anne 42
 Saint-leu-d'Esserent 47
 Saint-Maximin 47
 Saint-Pierre-Aigle 48
 Samenstelling pleisterlagen 144
 Sandarak 486
 Sandwichplaat (kunststof) 190
 Sani Onyx (glas) 469
 Sanitair 620
 Sanneerputz Universeel 145
 Sannerputz speciaal WTA 145
 Sapeli-mahonie 207
 Sassinetten 300
 Savonnières 37, 48
 Scan 539
 Schakelaars (elektrisch) 714-717
 Schakelaars (elektrisch) bakeliet 715-716
 Schakelaars (elektrisch) eboniet 715-716
 Schakelaars (elektrisch) hout 715, 718
 Schakelaars (elektrisch) kunststof 715-716
 Schakelaars (elektrisch) messing 715-716
 Schakelaars (elektrisch) porselein 715-716
 Schaliën van hout 199
 Scheelegroen 500
 Scheepsseinen 722
 Schellak 492
 Schellenkoord 720
 Schelpkalk 45, 123
 Schelpwit 502
 Schewil vlasplaat 249
 Schilderwerk (uitvoering van) 508
 Schildpad 510
 Schildpadtegel 445
 Schipmolens 639
 Schneider 381
 Schokbeton 348
 Scholtolite 249
 Schoorsteen 591
 Schoorsteen stenen 74
 Schoorsteenelementen (prefab dubbelwandig) 592
 Schoorsteenmantel 592
 Schopen 339
 Schroefboorpalen 386
 Schroefdak 428
 Schroefpluggen 306
 Schroefspijkers 304
 Schroeven van kunststof 305
 Schroomnikkelstaal 271
 Schuimbeton 350
 Schuurpapier 508
 Schuurwerk (pleisterwerk) 143
 Schwemm Stein 158
 Scoriae bricks 566
 Secundaire kleuren 494
 Secura systeemvloer 389
 Securex glas 481
 Segmentijzer 275
 Seizoenwarmteopslag 655
 Self Compacting Concrete 350
 Self-Sentering 353
 Sellers draad 284
 Selters trachiet 45
 Semafoon 729
 Semafoor (optische telegraaf) 722-724
 Sement 126
 Sepia 486
 Serpentino 51
 Serratex plaat 246
 S-Gipsplaten 252
 Sgraffito 142
 SG-tan 419
 SG-tyl 422
 Shingles (asbest) 259
 Shingles (asfalt) 411
 Shingles (hout) 199
 Shuntsysteem 592
 Siconiet (toevoeging in beton) 351
 Siegwart 393
 Siemens Bau-Union bevestigingsplaten 301
 Siemens glas 481-482

Siemens-Martinstaal 270
 Silastic (rubber) 181
 Silezische zandsteen 49
 Silicaatverf 489
 Silicaatverf 521
 Siliciumcarbide (toevoeging in beton) 351
 Silicon 118
 Siliconenhars 189
 Siliconenkit 195
 Siliconenverf 489
 Siliconerubber (sil) 181
 Silka 168
 Silvercote 246
 Silvercote Fabric 246
 Simplex Betonpaal 383
 Simplokeuken (Bruynzeel) 631
 Sintelbetonsteen 359
 Sintelsteen (lichte) 158
 Sipo-mahonie 207
 Siporex 167, 173
 SIS-NCS systeem 505
 Sitka (houtsoort) 515
 Skeletbouw 362
 Skulptured Timbers 240
 Slakkenwol (Engelse) 261
 Slibversierde plavuizen 434
 Slingerbeton 349
 SI-lamp 685
 Slot en sleutels 309
 Smalt 498
 Smalti (glasmoozaïek) 479
 Smuiger 591
 Snaren beton 348
 Snel verhardende cementsoorten 135
 Sneldek pan 368
 Sneldekpan 368
 Sneldraaistaal 271
 Snelwaterverwarmers 626
 Solnhofen 46
 Solomite 248, 249
 Somvyl 539
 Sopralast 50 TV Cuivre dakbed. 320
 Sorelzinkcement 128
 Sovpren (rubber) 181
 Spaanplaat dakelementen 247
 Spaanplaatschroeven 305
 Spaarlampen 684
 Spachtelgips 125
 Spagnum 260
 S-pan 83
 Spanten (beton) 358
 Spanten (hout) 235-236
 Special purpose rubbers 181
 Spectra glas 471
 Spiegel (glas) 458-460
 Spijkerdak 428
 Spijkerflensdeken 262
 Spijkers (machinaal) 303
 Spijkers en draadnagels 302
 Spiralouizen 300
 Slijttegels 446
 Spondite 189
 Spoorbruggen 558
 Spoorrails (ontwikkeling van) 554
 Spoorwegen en treinen in Nederland 557
 Spouwmuur 113
 Spreek- of telefoencellen 729
 Spreekbuis 720
 Spuitgipsmortel MP 75 125
 Staal beton 351
 Staalblauw 486
 Staalkwaliteiten (normalisatie) 272
 Staalvezel 354
 Stadsverwarming in Rotterdam 588
 Stadsverwarming in Utrecht 587
 Stafstuc 150

Stalen heipalen 386
 Stalen muurspijkers 304
 Stalen ramen en deuren 296
 Stalen schroefpaal, de s.s.f-paal 386
 Staltonlatei 115
 Staltonvloeren 392
 Standaardboard 243
 Standaardkeukens 628
 Standgroen 501
 Standolie 491
 Stapelbouw 364
 Statuario (marmer) 42
 Steel Frame House Construction 362
 Steen van kunstmarmer 157
 Steenformaten 59
 Steengaas 148
 Steenglas 483
 Steenkalk 123
 Steenslag en keien van Porfier 561
 Steenstrips 76
 Steenwol (Engelse) 261
 Steenwol in Nederland 261
 Steigerwerk 118
 Stekener tegel 83
 Stelconplaten 358, 570
 Stella Wood (gemodificeerd hout) 522
 Stelonite (stalen plafonds) 299
 Stenovloer 391
 Sterkteberekening (van hout en metaal) 285, 290
 Stern Betonpaal 383
 Stijfjel 536
 Stoffenbehangsels (aanbrengen van) 527
 Stoffenbehangsels (functie van) 527
 Stofzuiginstallaties 661
 Stokvis & zonen 625
 Stomen van beukenhout 518
 Stonewold leipan 368
 Stoof 590
 Stoom 641
 Stoomlieren 380
 Stoomlocomotief 556
 Stoommachines (industrie) 644
 Stoommachines (polder) bemaling) 641-644
 Stoommachines (verschijningsvorm) 644
 Stoomtechniek (samenhang metaalnijverheid) 641
 Stoomtechniek 641-649
 Stoomvaart 552
 Stoomverwarming 599
 Stopverf 508
 Stores 229
 Stork CMT 27
 Stortbakken 615
 Straatkeien 33
 Straatklinker (dikformaat) 75, 563
 Straatklinker 60, 67
 Straatstenen 75
 Straatverlichting in Nederland 686
 Strauss Betonpaal 383
 Streaky glas 469
 Strengperssteen 62-63
 Strijd tussen gas en elektra 703-706
 Stro 423
 Strodokken 85, 425
 Strokarton 248
 Strokarton boardplaat 249
 Strokarton in Nederland 248
 Stroomdragers: elektrische leidingen 699
 Struikheide 425
 Stuc 141
 Stucanet 149
 Stucgips 125
 Stucwerk 146
 Stukadoorgips 125
 Stukadoorsgaas 149
 Styreen-butadieen-stureen (sbs) 181, 412
 Styro-fenster 191
 Suikerriet 248
 Sundeala 243
 Super Rapid 136
 Suwide 539
 SVK diagonaalsteenvloer 391
 Swan (Joseph Wilson) 677
 Syeniet 30, 33
 Synthetisch rubber 180
 Synthetische en kunsthars lijmen 196
 Synthetische en watergedragen producten 520
 Syntraciet 583
 Systeembouw (hout) 234-235
 Systeemvloeren 388
 Système Petitjean 158

T
 Taffelpappe 404
 Tapijten 525
 Tassalboard 241
 Teak 207
 Technische Hoogeschool 21
 Technische Universiteit 21
 Tedlar polyvinylfluoride folie 417
 Teer 404
 Teer, pek, bitumen en asfalt 404
 Teerbeton 351
 Teerhoudende dakbedekkingen 406
 Teerhoudende materialen 406
 Teervrije dakbedekkingen 409
 Teflontape 619
 Tegelboard 243
 Teil 619
 Tekko behang 538
 Tekton 242
 Telefonie (ontwikkeling van) 726-730
 Telegraafkabels 740
 Televisie 735-736
 Temperatuurregeling in gebouwen 602
 Tencofire 410
 Tentoonstellingen materialen 28-29
 Terasse de Hollande 126
 Terpentijn 492
 Terrazo-mozaïk 152
 Terrazzo 152
 Tertiaire kleuren 494
 Terylene 188
 Texaco 410
 Thermisch en elektrolytisch zink 322
 Thermisch verzinken van ijzer 337
 Thermit 332
 Thermo Wood (Gemodificeerd hout) 522
 Thermogypplaat 253
 Thermokraan 626
 Thermolux 471
 Thermopane 471
 Thermoplus prestige 472
 Thermoplus superlite 473
 Thiogutt (rubber) 181
 Thiokol (rubber) 181
 Thomasstaal 270
 Tichelaar (tegelfabrikant) 451-454
 Tijdschriften (bouwkundig) 23
 T-ijzer 274
 Timborizingproces 520
 Timerroid 410
 Tin 321
 Tinwit 503
 Tirotex 246
 Titaan 326
 Titaanwit 503
 TI-verlichting 684
 TNO 27-28

TNP: T-profiel 275
 Tochtwering (in raamkozijn) 228
 Toeslagstoffen in mortel 138
 Toevoegingen aan kunststoffen 183
 Toilet papier 616
 Toilet potten 615
 Toluidinerood 490
 Tonnenstelsel 634
 Toortsen 664
 Torexplaat 246
 Torgament 152, 158
 Torgamento 152
 Trachiet 33, 45
 Tralieliggers 296
 Tranen plaatijzer 296
 Transistor 653
 Transporteren (gelijk- en wisselstroom) 690
 Tranx-lux 481
 Trappen (ontwikkeling van) 231-233
 Trappen van glas 484
 Tras 126
 Trascement 127
 Traskalk 127
 Trasraamklinker 60
 Travertin 48
 Treetex 243
 Treibel 720
 Trespa 177, 191
 Trespa volkern 192
 Trilbeton 349
 Trilblokken 380
 Triode 653
 Trioplast 139
 Triplex (eerste Ned. Fabrikant) 239
 Triplex 239
 Trocal 418
 Trocken stucc 251
 Trommelsignalen 722
 Tropische houtsoorten 200, 205
 Trottoir 560
 Trottoirbanden 569
 Trottoirtegel (gebakken) 75, 567
 Trussit gaas 353
 Tubag 126
 Tubileen (waterleiding) 618
 Tufsteen 41, 49
 Tuiles du Nord 89
 Tuïles Metalliques 293
 Tuïmelschroef 305
 Tuner's Patent Yellow 500
 Turf 248, 260, 581
 Turfplaat 249
 Turfstrooisel 259
 Tyrisch paars 488

U
 Udelfanger zandsteen 48
 UFA-vilt 410
 Uitvalscherf 230
 Ultramarijn (natuurlijk) 498
 Underlayment 240
 Union bouwplaat 249
 Uniplex 245
 U-normaalprofiel 275
 UNP: U-normaalprofiel 275
 Upat plug 307
 Upsonplaat 243
 Ureumformaldehyde 177
 Urinoirs 615
 Utrechter betonpan 367

V
 V- deeltjes 220
 Vaculith 481
 Vacuümbeton 349

Vacuïmvormen 184
 Vaillant (cv-ketels en geisers) 623
 Vaillant 604, 623
 Vakwerk-wapening 353
 Van badhuis tot water uit de kraan 607-611
 Van der Land systeemvloer 397
 Van der Linde systeem 427
 Van Gend & Loos 570
 Van Helder pan 93
 Van Oordt & Co 107
 Vanadium 271
 Vanandel cv-ketel 601
 Vaporoid 420
 Vapootherm 263
 Vaurion 47
 VBI: isolietvloer, filigranvloer, breedplaatvloer en ribbecasettevloer 400
 VD-draad 711
 Vechsteen 59
 Veenmos 260
 Veiligheidsglas 471
 Veldbrandsteen 59
 Veloers d'Utrecht 526
 Velouté-papier 528
 Velpon 196
 Velux dakvenster 295
 Venetiaans rood 494
 Vensterglas: (getrokken: het Fourcault procédé) 462
 Ventifol 192
 Ventilatie glas 470
 Ventilatie, luchtbehandeling 597
 Ventilatieglas 470
 Ventilerende steen 76
 Vera-Lux bouwglas 481
 Verbeterde cv-ketel 603
 Verbeterde Hollandse pan 93
 Verblendsteen 75
 Verbronzend 338
 Verdrigis 490, 500
 Vereniging handelaren bouwmaterialen 28, 132
 Verenigingen bouwmaterialensector 28
 Verf (fabrieksmatige productie) 488-489
 Verf (toepassing van) 506-507
 Verf (veiligheid KWS 2000) 511
 Verf (verpakking van) 489
 Verf (verwerking van) 512
 Verfkwest 509
 Verftube 489
 Vergulden (van glas) 478
 Verharderen van hout 517
 Verkolen (houtconservering) 514
 Vermiculite (pleisterwerk) 144
 Vermiljoen 486, 490, 495
 Verpakking van bouwmaterialen 550
 Verpakking van cement 137, 550
 Verpakking verfstoffen en pigmenten 489
 Verre Royal glas 468
 Verstening van hout 517
 Vertinos 50
 Verticale lamellen 232
 Vertinnen 333
 Veruliet 152, 158
 Vervoer met honden en paarden 555
 Vervoer over land 555
 Vervoer over water binnen Nederland 552
 Vervoer via rivieren 550
 Verwarming 580
 Verwerking van verf 512
 Verzinken 338
 Vette kalk 124
 VEWIN 612
 Vezelplaat (ontstaan) 240
 VH en VHV dakpannen 93
 Vibrosteen 173
 Victoria cementpan 367
 Vidingbouwplaat 242
 Vingerlassen 215
 Vinsol 139
 Vinylbehang 536
 Vinylhars 189
 Violet 504
 Visintini 344
 Visintinvloer 394
 Vitrit 77
 Vitrolite 469
 VIVI-G kabel 702
 Vizotrap 233
 Vlaamse- arduin 35
 Vlagsignalen 722
 Vlakspoeler-wc 614
 Vlamovic straatklinkers 63, 75, 563
 Vlas 237, 248
 vldpe buis 189
 Vleugelpaal 386
 Vliesbehang 539
 Vliesgevel van volledig glas 484
 Vloeibitumen 415
 Vloer-, wand- en plafondverwarming 601
 Vloerdelen 218
 Vloerenafwerkingen 152
 Vloertegels 432-436
 Vlooiendak 85
 VMSV-tweelingsnoer 711
 VMvK kabel 702
 Vochtwering in metselwerk 117-118
 Voegwerk 115-117
 Voltage (van 55- naar 400) 710
 Voorgespannen beton 348
 Voorwerpen van ijzer en staal 332
 Vormbaksteen 61-62
 VP-butylfolie 422
 VR- en HR-cv-ketels 603
 Vrachtwagens 573
 VRMK kabel 702
 Vulcaniet 185
 Vulkollan (rubber) 181
 Vulto kabel 702
 Vuren 204
 Vuur verzinkte stalen ramen 296
 Vuurlak 504
 Vuursignalen 722
 Vuursteen (natuursteen) 38
 Vuurstenen (maken van vuur) 663
 Vuurvaste cement 135
 Vuurvaste steen 64, 70-73
W
 Waalpaal 385
 Wagenschot (eiken) 209
 Wandbespanning 528
 Wandcontactdozen 717
 Wandtapijten (historie van) 524
 Wandtegels (aanbrengen van) 454
 Wandtegels (afmetingen van) 440
 Wandtegels (decoratie van) 442, 445
 Wandtegels (fabricage van) 441
 Wandtegels (fabrikanten van) 451
 Wandtegels (sortering van) 447
 Wandtegels 437-439
 Wandverwarming 601
 Wapening (beton) 353-354
 Wapeningstaal (normalisatie) 354
 Wapex 140
 Warmte- terugwinning systemen 598
 Warmtegeleidingcoëfficiënten 263
 Warmtekrachtkoppeling 656
 Warmwaterverwarming 599
 Was 563
 Wasdoek 530
 Wassen (bindmiddelen) 493
 Wasserstein 37
 Water en sanitair 607
 Watercloset 612
 Waterdicht cement 129
 Waterdicht, vuurvast geïmpregneerd daklijnen 409
 Waterdichte mortels 138
 Waterdichtheid pannendak 85
 Wateren van hout 208
 Watergas 672
 Watergedragen verf 489
 Watergedragen verven (ontwikkeling van) 511
 Waterglas (glassoort) 470
 Waterignalen 117, 334, 493, 521
 Waterkalk 123, 519
 Waterkoker 626
 Waterkracht 638
 Waterleiding: gietijzer 617
 Waterleidingen: glas-aardewerk-asfalt 617
 Watermolens 639
 Waterslot 612
 Waterstofgas 575-576, 654
 Watertorens 611
 Watervast multiplex 213
 Waterverwarmende apparatuur in Nederland 621
 Waterverwarming apparatuur 620-628
 Watervluchtmolens 639
 Wavihol (waterleiding) 637
 Wavin 618
 WB systeem 145
 Weefgetouw (modernisering van) 526
 Wegen en transport (historie) 547-550
 Weidenhahn trachiet 45
 Weimarkeuken 629
 Weissenhofkeuken 629
 Welgas 671
 Welschen (betonsysteem) 364
 Wes(z)els hout 199
 Western Red Cedar 204
 Weverijen en tapijten in Noordelijke Nederlanden 525
 Wezer zandsteen 40
 Whitworth draad 284
 Wico buizen (waterleiding) 618
 Wijkverwarming 587
 Wilgen 200, 203
 Wilhelmi betonpaal 385
 Wilkoplast 418
 Windkracht 640
 Windmolens in Nederlands 640
 Windvastheid pannendak 85
 Winget 361
 Winglinschroef 305
 Winkelpuien, ramen, deuren van brons 321
 Winterkleden 527
 Wirand beton 354
 Wisselstroom 690
 Wisselstroomdynamo 652
 Wisselstroomtransformator 652
 Wit 502
 Wit pleisterwerk 142
 Witbetonpaal 386
 Witboorpaal 386
 Witpulpstaal 386
 Witte arduin 34
 Witte page 300
 Witte Portlandcement 134
 Witte steen (kunststeen) 158
 Witte Stercement 134
 Wityl (rubber dakbedekking) 422
 Wolframchroomstaal 271

Wolframiumstaal 271
Wolframlamp 679
Wolmanzout 520
Wolsit KD 10 520
Wonderplug 307
Wonderwood 246
Woningprofiel (WP) systeemvloer 394
Woodcap 520
Woodplastram 190
Wormnagels (houtbescherming) 514

X

Xella droogbouw 168
Xyloliet 152, 158
Xylolith 152
Xyloniet 186
Xylotekt 258

Y

Yang 208
Ytong 165, 168

Z

Zaagsel 259
Zaagselbetonplaten 359
Zaansgroen 501
Zadelvorst 100
Zagen en kloven van hout 208
Zandblazen 476
Zandpalen 377
Zandsteen 38
Zeegras 260
Zeegroen 500, 508
Zeevaart 552
Zeeworm (houtaantaster) 514
Zeildoek 530
Zeiss-Dywidag 365
Zelfherstellende (ECC-beton) 351
Zelfherstellende verf 512
Zelfreinigend glas 473
Zelfverdichtend beton 351
Zemelen (isolatie) 259
Zink (riolering) 637
Zink (waterleiding) 619
Zink 322
Zinkgeel 497
Zinkprimer 334
Zinkwit 490, 503
ZNP: Z-profiel 275
ZOAB 565
Zolderingsteen 74, 389
Zomerkleden 527
Zonne-energie 654
Zonnesteen 56
Zonwerend glas 471
Zonwering (aluminium) 231
Zonwering (papier) 231
Zonwering 229
Zorés (systeemvloer) 395
Zorésijzer 275
Züblin (systeemvloer) 396
Züblin Betonpaal 383
Züblin Franky (voorgespannen beton) 348
Zuiliijzer 275
Zwafelzuurijzer (houtimpregnatie) 517
Zwammen 512
Zwart 504
Zwartlak 504
Zwerfstenen 32